

mások kevésbé tisztán látnak. Az is nagyon vonz, hogy búcsút vegyek régi barátaimtól és híveimtől. És legfőképp, hogy végignézzem még egyszer a dunai helyzetet és diagnosztizálhassam a jövődöt a legtekintetnélkülibb őszinteséggel.

Ámde ennek a hazautazásnak továbbra is több nehézsége van. A két legfontosabb: még mindig bizonytalan egészségi állapotom és az út költségei. Egészségem ugyan javult, de még mindig gyakoriak a kimerültségi állapotok és a melancholikus hullámok. A hozzáértők számítása szerint egy négy-öt havi tanulmány- és információs út (a szomszéd államok fővárosait is beleértve) legalább 3000 dollárba kerülne. Ennek az összegnek legfeljebb egyharmad részét tudnám a sajátomból fedezni. (Itt nagy a drágaság, és budgetünk itthon veszedelmesen összehozni.) Ha egy kissé több lesz az időm és jobb a kedvem, körül fogok nézni, hogy hogyan lehetne a pénzt összehozni. Cikkek írására nem gondolok, mivel míg a Dunánál leszek, nem írhatnék azzal a teljes őszinteséggel, ami nélkül az egész „tanulmány” nem volna értelme. Egy megírandó könyvre pedig előleget kapni aligha sikerülne az én koromban. De hát valahogy csak célt fogok érni, főltéve, hogy ez a cél valóban reális, nem pedig aggkori tépelődés és Nörgelei.²

Leveled utolsó passzusában felcsillant egy reménység, és ez ad erőt nekem arra, hogy ne dobjam el végleg a kardot.

Egyelőre a State Department meghívására egy hosszabb rádiókurzust tervezek a magyar közösség számára *Az amerikai demokrácia növekedése* címen, mely alkalmat adna arra is, hogy párhuzamokat vonjak az amerikai és a magyar (gyakran általános európai) állapotok és értékek között. Ha kell, ötven radiotalkot is engedélyeznének. A terv még nem végleges, és nemcsak tőlem függ. (Nagyon komiszul volna megfizetve.)

Heroikus munkátokhoz erőt és egészséget kívánva,
szeretettel és hűséggel üdvözlök a Kegyelmes Asszonnyal együtt
tisztelő barátod

PIL 704. f. 82. ó. e. (eredeti)

¹ Nem a mi, hanem a hogyan a fontos (francia).

² Aggodalmaskodás (német).

263. KHAYATT WADIH KÁROLYI MIHÁLYNÉHOZ

(Dénesfa, 1946. augusztus 26.)

Kedves Elnök,

Már értesültek arról, hogy távirat érkezett Illés Bélához Moszkvából, hogy Béla jelentkezett, és legelső alkalommal indítják hazafelé. Azóta eltelt egy hó, és Béla még mindig nincsen idehaza.¹ Tehát mindennap várjuk, lessük.

Én vettem ezen örömteljes hírt közvetlenül Illés Béla szájából, amikor július hó végén Pesten tartózkodtam. Elhíheti, hogy milyen boldogság öntött el. Már másnap hajnalban rohantam Dénesfára vinni a jó hírt Ilona grófnénak.

E hír mindnyájunkat új életre felelősített. A legutóbbi évek sok keserősége után végre Béla biztos jelenléte mindnyájunk arcára a boldog mosolyt öntötte el. És mindezt Maguknak, a Maguk hazatérésének köszönhetjük. Nekem szívügyem volt Béla sorsa, mert Ilona grófné fiai közül Béla nőtt a szívemhez legjobban, ezt csak most láttam, amikor sorsa olyan kétessé vált, amióta hatósugarunkból kiesett. Személyes hálám Maguk iránt mélységes, szeretném ennek némi tanújelét adni. Mit tehetnék? Lehetnék-e egyáltalán valamiben a segítségükre? Hosszú tépelődés és gondolkodás után, Ilona grófnéval való megbeszélés alapján felajánlom munkámat magyarországi vagyonuk restituálása terén.

Nem is kis és nem könnyű munka. De tudom és érzem, hogy kibogozom, megoldom a lehető legsimábban és leggyorsabban. Ezen oldalamról a kiterjedt Család már ösmer. Sietni is kell ezen ügyek tető alá hozásával, nem is annyira a Maguk, mint gyermekeik érdekében.

Ha a csatolt felhatalmazási mintában meghatalmazást kapok, amit a párisi magyar követség tanúzása mellett kellene aláírni és hozzám visszajuttatni, úgy megindulhatok vagyonuk visszaszerzésére és megállapítására.

Teljes bizalmat kérek, amikor is munkám folyamán a nagy vonalban jelentéseimet megteszem és kérni fogom főbb vonásokban akarataukat.

Ezzel mind mai napig vártam abban a reményben, hogy személyesen adhatom elő elgondolásomat, azonban vagyoni érdekeik miatt úgy látom, hogy az ügyet tovább nyitva tartani nem volna jó.

Dénesfa - átmeneti otthonuk, remélhetőleg Bélával együtt, várja Magukat, kérem visszafelé utazásukban feltétlen térjenek be Dénesfára.

Köszönöm Pestről küldött levelét. Én tántoríthatatlanul kitartok!

Elnök Úrnak mély tiszteletem kifejezését kérve, szeretettel, mindig készséges híve
Dr. Khayatt Wadih

Ui. Amennyiben tényleg engem hatalmaznának fel, akkor kérem a tényállás rövid ismertetését vagyonukról s az eddig megtett lépésekről. Úgy tudom, hogy tipródik egy ügyvéd ügyükben, de szeretnék erőteljesebb tempót adni az ügyüknek.

PIL. 704. f. vegyes (eredeti). Közli: Holmi, 2001. október

¹ L. e kötet 261., 270. sz. levelét. Illés Béla író a szovjet hadsereg tisztje, magyar nyelvű napilapjának (*Új Szó*) főszerkesztője, Károlyi kérésére, miután megfelelő moszkvai kapcsolatai voltak, őt bízták meg Cziráky Béla sorának intézésével. Cziráky Béla hamarosan hazatért, majd nem sokkal később Kanadába távozott.

264. KÁROLYI MIHÁLY KÁROLYI MIHÁLYNÉHOZ

(Párizs, 1946. augusztus 27 .)

Angyalom.

Kérlek, sürgönyözzed meg, hogy jól vagy, és hogy sikerült-e szörnyű náthámat kike-
rülnöd. Ez a nátha, ha megkaptad volna, egy tüdőgyulladást jelentett volna neked.

Már Londonban lehettél, mikor tegnap Lucien¹ telephonált, hogy jöjjen ki
Masarykkal, aki autón értem fog jönni.

Dacára, hogy majd megrepedt a fejem, bevettem két Vegamint és azt mondtam, hogy
jövök.

Egy órával rá megszólalt Jaqui mély baritonja, és közölte, hogy ő Auerrel jönnek ér-
tem, nem de., de este 7.30-ra lett áttéve a kimenetel. Egész idő alatt azt hittem, hogy
Masaryk is jönni fog - ő azonban közben lemondott. Úgy hittem, politikai megbeszélés-
ről van szó. Este, miután egész nap az ágyon hevertem, beállítottak, de Masaryk nélkül.
Még most is az az érzésem, hogy nem Jaqui[val], de valami egész mással ültem az autón.
Inkább azt mondhatnám, hogy úgy néz ki, mint egy rosszul travestált férfi női ruhában.
Nem is annyira, hogy megöregedett, de teljesen más lett valami komplikált felvarrás foly-
tán. Hozzá görcsös kezein azok az óriás gyűrűk, amint mondtad, inkább egy kirakati
reklámbáb benyomását keltik. Ha már meg kell öregedni, jobb abba belenyugodni. Az
ostoba főthi Fanny okosabban teszi.